Rocznik 1938. Nr 8.

Gazeta Powiatowa

powiatu świętochłowickiego

Świętochłowice, dnia 19 lutego 1938 r.

Wychodzi co sobotę. Redaktor Siwy, Wydział Powiatowy Świętochłowice.
Telefon: Chorzów 40911.

T r e ś ć:

1. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej i Skarbu o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego.

2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych o sposobie udowodnienia czynnego udziału w walkach o niepodległość Państwa Polskiego.

DZIAŁ URZĘDOWY

1.

Rozporządzenie

Ministrów Opieki Społecznej i Skarbu

z dnia 4 stycznia 1938 r.

(Dz. U. R. P. nr 4, poz. 27).

wydane w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów i Ministrami Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Poczt i Telegrafów w sprawie wykonania ustawy z dnia 2 lipca 1937 r. o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego.

Na podstawie art. 14 ust. 2 i 5 oraz art. 18 ustawy z dnia 2 lipca 1937 r. o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 464) zarządza się co następuje:

I. Przepisy wstępne.

§ 1.

1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym artykuły oraz określenie „ustawa", użyte bez bliższego oznaczenia, odnoszą się do ustawy z dnia 2 lipca 1937 r. o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 464).

2. Powołane w rozporządzeniu niniejszym paragrafy oraz określenie „rozporządzenie" użyte bez bliższego oznaczenia, odnoszą się do rozporządzenia niniejszego.

3. Określenie „uczestnik walk o niepodległość" oznacza każdą spośród osób, o których mowa w art. 2.

4. Określenie „osoba odznaczona" oznacza osobę odznaczoną Krzyżem Niepodległości z Mieczami lub Krzyżem Niepodległości.

5. Określenie „zakład pracy" oznacza każdą instytucję, przedsiębiorstwo, zakład (pracodawcę), na których w myśl art. 3 ciąży obowiązek zatrudnienia uczestników walk o niepodległość.

II. Zatrudnienie.

§ 2.

1. Uczestnik walk o niepodległość, poszukający pracy i zdolny do niej, powinien zarejestrować się we właściwej ze względu na miejsce zamieszkania publicznej instytucji pośrednictwa pracy.

2. Uważa się, że uczestnik walk o niepodległość jest zdolny do pracy, jeżeli nie ukończył 65 lat i utracił nie więcej niż $66^2/_3$% zdolności do zarobkowania.

3. O stopniu utraty zdolności do zarobkowania orzeka lekarz urzędowy.

§ 3.

Każdy zakład pracy, na którym ciąży obowiązek zatrudnienia uczestników walk o niepodległość, obowiązany jest w terminie dni 30 od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego lub od dnia uruchomienia zakładu pracy przesłać właściwej publicznej instytucji pośrednictwa pracy wykaz, zawierający dane następujące:

1) liczby pracowników umysłowych i fizycznych zatrudnionych w zakładzie pracy;

2) imienny spis uczestników walk o niepodległość zatrudnionych w zakładzie pracy z podaniem podstawy zaliczenia do kategorii tych uczestników, — z wyjątkiem uczestników walk o niepodległość, którzy są zatrudnieni na podstawie przepisów o zaopatrzeniu inwalidzkim;

3) liczbę miejsc podlegających jeszcze obsadzeniu przez uczestników walk o niepodległość (art. 3 ust. 1).

§ 4.

Każdy zakład pracy obowiązany jest zawiadomić właściwą publiczną instytucję pośrednictwa pracy o następujących okolicznościach w ciągu dni 30 od dnia powstania tych okoliczności, a mianowicie:

1) o zakończeniu stosunku pracy bądź stosunku służbowego z uczestnikiem walk o niepodległość;

2) o takim zwiększeniu liczby zatrudnionych pracowników umysłowych i fizycznych, które powoduje obowiązek zatrudnienia stosunkowo większej liczby uczestników walk o niepodległość (art. 3 ust. 1).

§ 5.

Za podstawę obliczenia liczby uczestników walk o niepodległość, którzy powinni być zatrudnieni w zakładzie pracy (art. 3 ust. 1), przyjmuje się ogólną liczbę pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy łącznie ze wszystkimi oddziałami należącymi do tego zakładu.

§ 6.

1. Jeżeli zakład pracy zatrudnia pracowników umysłowych i fizycznych, obowiązany jest na każdych 33 pracowników umysłowych przyjąć co najmniej jednego pracownika umysłowego, a na każdych 33 pracowników fizycznych — co najmniej jednego pracownika fizycznego spośród uczestników walk o niepodległość.

2. W przypadku, gdy podziału, o którym mowa w ust. 1, nie da się dokonać, a liczba pracowników umysłowych i fizycznych wynosi co najmniej 33 lub gdy taka liczba pracowników pozostała po dokonaniu podziału, — o obowiązku zatrudnienia przez zakład pracy pracownika umysłowego lub fizycznego spośród uczestników walk o niepodległość decyduje właściwa publiczna instytucja pośrednictwa pracy, mając na względzie liczbę pracowników umysłowych i fizycznych zatrudnionych w tym zakładzie pracy oraz liczbę pracowników umysłowych i fizycznych spośród zarejestrowanych uczestników walk o niepodległość pozostających bez pracy.

§ 7.

1. Publiczna instytucja pośrednictwa pracy, po otrzymaniu wykazu miejsc, które podlegają obsadzeniu przez uczestników walk o niepodległość (art. 3 ust. 1), kieruje do zakładu pracy odpowiednią liczbę zarejestrowanych uczestników walk o niepodległość.

2. Zakład pracy obowiązany jest zatrudnić odpowiednią liczbę uczestników walk o niepodległość (art. 3 ust. 1), skierowanych przez publiczną instytucję pośrednictwa pracy, w ciągu dni 14 od dnia skierowania i zawiadomić o tym publiczną instytucję pośrednictwa pracy w ciągu dni 14 od dnia zatrudnienia.

§ 8.

1. Rodzaj pracy poruczonej uczestnikowi walk o niepodległość powinien odpowiadać jego przynależności do kategorii pracowników umysłowych lub fizycznych, jak również jego zdolnościom fizycznym.

2. Wynagrodzenie za pracę uczestnika walk o niepodległość nie może być niższe, niż wynagrodzenie innych osób spełniających takie same lub podobne czynności i zatrudnionych w tym samym zakładzie pracy.

§ 9.

Właściwą publiczną instytucją pośrednictwa pracy dla zakładu pracy, na którym ciąży obowiązek zatrudnienia uczestników walk o niepodległość, jest wojewódkie biuro Funduszu Pracy, na którego terenie działania znajduje się główny zarząd tego zakładu.

§ 10.

1. Nad wykonaniem art. 2 ust. 1 czuwa Minister Opieki Społecznej.

2. Kontrolę nad wykonywaniem zgodnie z §§ 2 — 8 obowiązku zatrudnienia uczestników walk o niepodległość przez zakład pracy sprawuje wojewódzkie biuro Funduszu Pracy.

III. Zaopatrzenie pieniężne.

§ 11.

Sierotami w rozumieniu art. 5 ust. 1 lit. b) są:

1) dzieci ślubne (prawe), choćby zrodzone z małżeństwa unieważnionego,

2) dzieci uprawnione (legitymowane),

3) dzieci przysposobione (przybrane),

4) dzieci nieślubne po matce, — oraz

5) dzieci nieślubne po ojcu, jeżeli zostały przez niego uznane, albo jeżeli obowiązek dawania im alimentów opierał się na wyroku sądowym.

§ 12.

Rodzicom zmarłej osoby odznaczonej służy zaopatrzenie tylko w przypadku, gdy osoba zmarła była ich dzieckiem ślubnym (prawym), lub uprawnionym (legitymowanym), matce zaś służy zaopatrzenie ponadto po dziecku nieślubnym.

§ 13.

Wdowie, sierotom lub rodzicom, pozostałym po osobie odznaczonej, służy zaopatrzenie również wówczas, gdy osoba ta zmarła przed przyznaniem jej zaopatrzenie.

§ 14.

Za rodzinę w rozumieniu art. 5 ust. 2 uważa się żonę oraz dzieci wymienione w § 11, jeżeli żona i dzieci pozostają na utrzymaniu osoby ubiegającej się o zaopatrzenie.

§ 15.

1. Za dochód, o którym mowa w art. 5, ust. 2, uważa się dochód w rozumieniu ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6), bez względu na to, czy podlega temu podatkowi, czy też jest od niego wolny.

2. Przy stosowaniu ust. 1 bierze się pod uwagę:

1) przy dochodzie ze źródeł wyszczególnionych w dziale I ustawy o państwowym podatku dochodowym — przeciętny dochód miesięczny;

2) przy dochodzie ze źródeł wyszczególnionych w dziale II — faktyczny dochód miesięczny.

3. Przy ustalaniu minimum egzystencji w rozumieniu art. 5 ust. 2 bierze się pod uwagę dochód w chwili ubiegania się o przynanie lub o wznowienie wypłaty zaopatrzenia.

§ 16.

Przy klasyfikacji gruntów (art. 5 ust. 3) stosuje się odpowiednio przepisy obowiązujące w sprawach zaopatrzeń inwalidzkich.

§ 17.

1. Osoba odznaczona, ubiegająca się o zaopatrzenie, powinna wnieść podanie do Ministerstwa Skarbu, dołączając do podania:

1) oryginał lub odpis dowodu nadania jej Krzyża Niepodległości z Mieczami lub Krzyża Niepodległości,

2) świadectwo urodzenia,

3) oświadczenie własne o wysokości ostatnio otrzymywanego dochodu miesięcznego z dokładnym oznaczeniem wszelkich jego źródeł,

4) zaświadczenie stwierdzające ostatnią miejscowość, będącą miejscem jej zamieszkania, oraz okres czasu tego zamieszkania.

2. Osoba ubiegająca się o zaopatrzenie, która nie przekroczyła 55 lat, powinna w podaniu powołać się na utratę zdolności do pracy zarobkowej.

§ 18.

1. W przypadku przewidzianym w § 17 ust. 2 osoba ubiegająca się o zaopatrzenie zostaje poddana z urzędu podanin przez komisję lekarską II instancji dla funkcjonariuszów państwowych, celem stwierdzenia, w jakim stopniu utraciła zdolność do pracy zarobkowej. Zbadanie przez komisję lekarską zarządza wojewódzka władza administracji ogólnej, właściwa ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o zaopatrzenie.

2. Ponowne badanie może nastąpić na wniosek osoby ubiegającej się o zaopatrzenie nie wcześniej aniżeli po upływie roku od daty poprzedniego orzeczenia. W wyjątkowych przypadkach Minister Skarbu może zezwolić na zbadanie osoby ubiegającej się o zaopatrzenie przed upływem tego okresu.

3. Komisje lekarskie przy ocenie utraty zdolności do zarobkowania kierują się normami obowiązującymi dla funkcjonariuszów państwowych.

§ 19.

1. Wdowa, sieroty lub rodzice, ubiegający się o zaopatrzenie po zmarłej osobie odznaczonej, powinni, oprócz dowodów wymienionych w § 17 ust. 1 pkt. 1), 3) i 4) dołączyć do podania:

1) świadectwo śmierci osoby, po której ubiegają się o zaopatrzenie, — oraz

2) świadectwa urodzeń osób, którym ma być przyznane zaopatrzenie.

2. Wdowa dołącza ponadto świadectwo małżeństwa oraz oświadczenie własne o tym, że małżeństwo jej ze zmarłym nie zostało sądownie rozdzielone, w przypadku zaś sądowego rozdzielenia tego małżeństwa -- wypis prawomocnego wyroku sądowego lub umowę, zobowiązujące męża do dawanie żonie alimentów.

3. Jeżeli wdowa ubiega się również o zaopatrzenia sieroce dla swych dzieci — powinna dołączyć oświadczenie, że dzieci te pozostają pod jej opieką i że opieka ta nie została jej odjęta.

4. Przy ubieganiu się o zaopatrzenie dla sieroty która ukończyła 18 lat, należy dołączyć zaświadczenie właściwej uczelni lub zakładu, stwierdzające, że sierota uczęszcza do tej uczelni lub zakładu, bądź zaświadczenie właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej, stwierdzające okoliczność, że sierota pobiera naukę zawodu poza szkołą, bądź wreszcie zaświadczenie lekarza urzędowego o tym, że sierota wskutek ułomności fizycznej, umysłowej, albo nieuleczalnej choroby nie może zarabiać na swoje utrzymanie.

5. Ubiegający się o zaopatrzenie rodzice powinni dołączyć oświadczenie, że zmarły nie zawierał związku małżeńskiego, lub też że nie pozostawił wdowy ani dzieci.

6. Jeżeli osobie odznaczonej zaopatrzenie zostało przyznane za życia — pozostałe po tej osobie wdowa, sieroty lub rodzice nie mają obowiązku dołączania do swych podań dowodów, które znajdują się już w aktach administracyjnych.

§ 20.

Ubiegający się o przyznanie dodatku rodzinnego na żonę (art. 6 ust. 2) powinien złożyć świadectwo ślubu i oświadczenie, że małżeństwo nie zostało sądownie rozdzielone; w przypadku jednak, gdy małżeństwo zostało sądownie rozdzielone z obowiązkiem dawania żonie alimentów — należy złożyć wypis prawomocnego wyroku sądowego lub umowę, ustalającą ten obowiązek.

§ 21.

Ubiegający się o przyznanie dodatku rodzinnego na dzieci (art. 6 ust. 2) powinien złożyć:

1) świadectwa urodzenia dzieci, na które ma być przyznany dodatek i dowody uprawnienia dzieci uprawnionych (legitymowanych), albo też wyrok sądowy, nakładający obowiązek utrzymania dziecka;

2) zaświadczenie właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej:

a) że dziecko nie posiada własnych środków utrzymania, wystarczających na pokrycie koniecznych potrzeb życiowych jednej osoby w danej miejscowości, — oraz

b) że dzieci, znajdujące się w wieku, w którym dopuszczalne jest zawarcie związku małżeńskiego, są stanu wolnego.

§ 22.

1. Prawo do pobierania dodatku rodzinnego na dziecko powyżej lat 18 przedłuża się do ukończenia przez nie 24 lat w razie:

1) gdy dziecko uczęszcza do państwowej lub publicznej szkoły ogólnokształcącej albo zawodowej bądź artystycznej, a okoliczność ta będzie stwierdzona z początkiem i w połowie roku szkolnego zaświadczeniem szkoły, — albo

2) gdy lekarz urzędowy stwierdzi, że dziecko z powodu ułomności fizycznej, umysłowej, albo nieuleczalnej choroby nie może zarabiać na swe utrzymanie.

2. Na równi z państwową lub publiczną szkołą traktuje się szkołę prywatną z uprawnieniami szkół państwowych.

3. Gdy dziecko pobiera naukę zawodu poza szkołą — okoliczność ta powinna być stwierdzona zaświadczeniem właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej.

§ 23.

1. Przez zaopatrzenie, otrzymywane na podstawie innego tytułu ze Skarbu Państwa, z funduszów samorządu, z przedsiębiorstwa, z zakładu albo z instytucji państwowej lub samorządowej (art. 8 ust. 1), rozumie się zaopatrzenie zasadnicze wraz ze wszystkimi dodatkami wypłacanymi periodycznie oraz wynagrodzeniem w naturze, otrzymywane brutto, bez żadnych potrąceń. Wartość wynagrodzenia w naturze ustala się według zasad obowiązujących dla wymiaru podatku dochodowego.

2. Przyznanie zaopatrzenia do wysokości przewidzianej w art. 8 ust. 2 następuje na wniosek Komisji Kwalifikacyjnej.

§ 24.

1. Komisja Kwalifikacyjna (art. 9) obraduje według wewnętrznego regulaminu, uchwalonego przez Komisję a zatwierdzonego przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

2. Członkowie Komisji Kwalifikacyjnej, wezwani przez przewodniczącego na posiedzenie, otrzymają zwrot kosztów przejazdu, tudzież — przez czas obrad Komisji — diety w wysokości i na zasadach określonych przez Ministra Skarbu.

§ 25.

Osoba, której Minister Skarbu na wniosek Komisji Kwalifikacyjnej przyznaje zaopatrzenie, otrzymuje pisemną decyzję o przyznaniu zaopatrzenia ze wskazaniem izby skarbowej, która zarządzi wypłatę zaopatrzenia.

§ 26.

1. Zaopatrzenie płatne jest miesięcznie z góry.

2. Wypłatę zaopatrzenia wstrzymuje się z końcem tego miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiło wydarzenie, pociągające za sobą zawieszenie lub wygaśnięcie prawa do zaopatrzenia (art. 11 i 12).

3. Wypłatę zaopatrzenia wznawia się od pierwszego dnia miesiąca następującego po ustaniu przyczyny zawieszenia prawa do zaopatrzenia.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do wypłaty dodatku rodzinnego (art. 6 ust. 2.).

§ 27.

W razie wygaśnięcia prawa do zaopatrzenia z powodu zawarcia przez wdowę lub sierotę związku małżeńskiego (art. 12 lit. b) i d), — rozwiązanie zawartego małżeństwa przez śmierć małżonka lub przez rozwód nie powoduje odzyskania prawa do zaopatrzenia.

§ 28.

Obowiązek zawiadomienia izby skarbowej, zarządzającej wypłatę zaopatrzenia, o wszelkich zmianach mających wpływ na prawo do zaopatrzenia lub na jego wysokość, — ciąży na osobie otrzymującej zaopatrzenie lub na jej ustawowym przedstawicielu. W związku z tym decyzje o przyznaniu zaopatrzenia sporządza się na urzędowych formularzach, zawierających odpowiednie objaśnienia.

§ 29.

1. W braku ustawowego przedstawiciela dla osoby uprawnionej do zaopatrzenia, w stosunku do której zachodzi potrzeba ustanowienia takiego przedstawiciela, Minister Skarbu może zarządzić wypłatę całości lub części zaopatrzenia do czasu przedłożenia dowodu ustanowienia ustawowego przedstawiciela — da rąk osoby, która nad osobą uprawnioną sprawuje faktyczną opiekę.

2. Faktyczne sprawowanie opieki nad osobą uprawnioną do zaopatrzenia stwierdza właściwa ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby powiatowa władza administracji ogólnej, dowód zaś choroby umysłowej osoby uprawnionej do zaopatrzenia stanowi orzeczenie lekarza urzędowego.

3. Zarządzenie, przewidziane w ust. 1, może być przez Ministra Skarbu każdej chwili cofnięte bez podania powodów.

§ 30.

Zwrot kwot nienależnie pobranych tytułem zaopatrzenia (art. 13) następuje przez potrącenie z bieżącego zaopatrzenia zasadniczego do wysokości 1/5 tego zaopatrzenia, co nie wyłącza we wszystkich przypadkach poszukiwania należności w drodze sądowej z majątku lub z innych dochodów osoby obowiązanej do zwrotu.

§ 31.

W przypadkach wynikających z art. 14 ust. 4 zmianę wymiaru zaopatrzenia zarządza z urzędu właściwa izba skarbowa.

§ 32.

1. Zwrot kosztów pogrzebu osoby zmarłej, określonej w art. 5 ust. 1 lit. a), przyznaje i koszty te wypłaca właściwa izba skarbowa.

2. Osoba, ubiegająca się o zwrot kosztów pogrzebu, powinna wnieść do władzy, oznaczonej w ust. 1, podanie i dołączyć do niego następujące dowody:

1) świadectwo śmierci osoby określonej w art. 5 ust. 1 lit. a), — oraz

2) rachunek kosztów pogrzebu, wystawiony na nazwisko osoby ubiegającej się o ich zwrot, a gdyby opiewał na nazwisko innej osoby — nadto zaświadczenie właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby zmarłej urzędu gminnego (miejskiego), stwierdzające fakt pokrycia przez osobę ubiegającą się kosztów pogrzebu.

3. Jeżeli kilka osób ubiega się o zwrot kosztów pogrzebu — zwracaną kwotę dzieli się między te osoby w stosunku do poniesionych wydatków i zaciągniętych zobowiązań, związanych z pogrzebem osoby zmarłej.

§ 33.

1. Osobie uprawnionej do zaopatrzenia na podstawie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 stycznia 1936 r. o zaopatrzeniu osób szczególnie zasłużonych w walkach o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 8), jeżeli odpowiada warunkom do zaopatrzenia na zasadzie ustawy, służy to zaopatrzenie bez obowiązku zgłaszania ponownie roszczeń do zaopatrzenia.

2. W przypadkach przewidzianych w art. 8 ust. 3, jeżeli osoba określona w art. 5 ust. 1 otrzymała zaopatrzenie z dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 stycznia 1936 r., — kumulacja zaopatrzeń następuje z pierwszym dniem miesiąca następującego po wejściu w życie ustawy.

3. Sumę zaopatrzenia wdowiego łącznie z zaopatrzeniem sierocym bądź sumę zaopatrzenia sierocego, które przyznane były na podstawie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 stycznia 1936 r. do wysokości 80% zaopatrzenia zmarłego, — podwyższa się do 100% zaopatrzenia zasadniczego zmarłego od pierwszego dnia miesiąca następującego po wejściu w życie ustawy, — jeżeli osoby określone w art. 5 ust. 1 lit. b) odpowiadają warunkom przewidzianym w ustawie.

4. Osoba, wymieniona w ust. 1, która pragnie otrzymać dodatek rodzinny (art. 6 ust. 2), powinna wnieść do Ministerstwa Skarbu podanie o przyznanie dodatku, dołączając do podania wymagane dowody (§§ 20—22).

§ 34.

Osobie, której wymierzono zaopatrzenie na podstawie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 8), a która po przyznaniu jej tego zaopatrzenia przesiedliła się do innej klasy miejscowości, — służy zaopatrzenie od pierwszego dnia miesiąca następującego po wejściu w życie ustawy, tj. od dnia 1 września 1937 r. w wymiarze określonym przy uwzględnieniu przepisu art. 6 ust. 3.

IV. Ubezpieczenie.

§ 35.

1. Osoba odznaczona, odpowiadająca warunkom art. 14 ust. 1, ma prawo ubezpieczyć na koszt własny członków swojej rodziny na wypadek choroby i macierzyństwa za ogólną opłatą miesięczną w wysokości 3 zł.

2. Osoba odznaczona, odpowiadająca warunkom art. 14 ust. 5, ma prawo ubezpieczyć na koszt własny siebie i członków swojej rodziny na wypadek choroby i macierzyństwa za ogólną opłatą miesięczną w wysokości 3 zł 50 gr.

§ 36.

1. Instytucją właściwą do ubezpieczenia na podstawie § 35 jest ubezpieczalnia społeczna, w której okręgu znajduje się stałe miejsce zamieszkania osoby odznaczonej.

2. Na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego instytucją właściwą do ubezpieczenia na podstawie § 35 jest ogólno miejscowa kasa chorych, w której okręgu znajduje się stałe miejsce zamieszkania osoby odznaczonej.

§ 37.

Członkami rodziny w rozumieniu § 35 są: małżonek(a), dzieci ślubne (prawe), uprawnione (legitymowane), przysposobione (przybrane) i nieślubne w wieku do ukończonych lat 18, jeżeli natomiast dzieci uczęszczają do szkoły publicznej, albo kształcą się zawodowo, bądź wskutek ułomności fizycznej, umysłowej, albo nieuleczalnej choroby nie mogą zarabiać na swoje utrzymanie — do ukończonych lat 24, oraz rodzice — jeżeli:

1) zamieszkują we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą odznaczoną,

2) są wyłącznie i całkowicie przez nią utrzymywane — oraz

3) nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia.

§ 38.

Osoba odznaczona i członkowie jej rodziny ubezpieczeni w myśl §§ 35—37 mają prawo do pomocy leczniczej i położniczej w zakresie przewidzianym ustawą z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) dla osób obowiązkowo ubezpieczonych i członków ich rodzin.

§ 39.

Celem przystąpienia do ubezpieczenia osoba odznaczona składa instytucji właściwej (§ 36) pisemne zgłoszenie z wymienieniem osób, które mają być ubezpieczone.

§ 40.

1. Osoba odznaczona, która zgłasza do ubezpieczenia członków rodziny (§ 35 ust. 1), powinna przedstawić dowód stwierdzający przyznanie jej zaopatrzenia.

2. Osoba odznaczona, która zgłasza do ubezpieczenia siebie i członków swojej rodziny (§ 35 ust. 2), powinna przedstawić:

1) oryginał lub odpis dowodu nadania jej Krzyża Niepodległości z Mieczami lub Krzyża Niepodległości — oraz

2) zaświadczenie powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na stałe miejsce zamieszkania osoby odznaczonej, że jej dochód miesięczny ze wszelkich źródeł nie przekracza łącznie dwukrotnej kwoty, określonej w art. 6 ust. 1 i 2.

§ 41.

Opłatę za ubezpieczenie należy wpłacać do instytucji właściwej (§ 36) za każdy miesiąc z góry, najpóźniej do dnia 10 każdego miesiąca.

§ 42.

1. Ubezpieczenie rozpoczyna się od dnia wpłacenia pierwszej opłaty.

2. Prawo do pomocy leczniczej i położniczej powstaje po upływie dni 14 ubezpieczenia, a przed tym terminem tylko w nagłych wypadkach.

3. Prawo do pomocy leczniczej i położniczej ustaje z dniem ustania ubezpieczenia.

4. Przepis ust. 3 nie uchyla obowiązku dalszego udzielania pomocy leczniczej i położniczej, przysługującej na skutek okoliczności, powstałych przed dniem ustania ubezpieczenia — z wyjątkiem przypadków przewidzianych w § 46.

§ 43.

Jeżeli ubezpieczony zmieni stałe miejsce zamieszkania — ma prawo przeniesienia swego ubezpieczenia, bez przerywania ubezpieczenia, do instytucji właściwej (§ 36) ze względu na nowe stałe miejsce zamieszkania.

§ 44.

1. Ubezpieczenie członków rodziny osoby odznaczonej (§ 35 ust. 1) ustaje, z zastrzeżeniem ust. 2, w razie zgaśnięcia lub zawieszenia prawa do zaopatrzenia osoby odznaczonej.

2. W przypadku śmierci osoby odznaczonej ubezpieczenie członków jej rodziny trwa nadal na warunkach dotychczasowych, jeżeli zamieszkują we wspólnym gospodarstwie domowym oraz nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia — i ustaje w odniesieniu do każdego członka rodziny w razie zgaśnięcia lub zawieszenia prawa do zaopatrzenia tego członka rodziny.

3. Ubezpieczenie ustaje z końcem tego miesiąca, w którym nastąpiło zgaśnięcie lub zawieszenie prawa do zaopatrzenia.

§ 45.

1. Ubezpieczenie osoby odznaczonej i członków jej rodziny (§ 35 ust. 2) ustaje wskutek:

1) skazania osoby odznaczonej prawomocnym wyrokiem na karę dodatkową utraty praw publicznych lub obywatelskich praw honorowych — z końcem tego miesiąca, w którym zapadł wyrok,

2) utraty przez osobę odznaczoną prawa do Krzyża Niepodległości z Mieczami lub Krzyża Niepodległości z innej przyczyny, aniżeli na podstawie wyroku sądowego — z końcem miesiąca, w którym utrata tego prawa nastąpiła,

3) osiągnięcia przez osobę odznaczoną miesięcznego dochodu ze wszelkich źródeł, przewyższającego łącznie dwukrotną kwotę, określoną w art. 6 ust. 1 i 2 — z końcem tego miesiąca, w którym dochód taki osiągnięto.

2. W przypadku śmierci osoby odznaczonej ubezpieczenie członków jej rodziny trwa nadal na warunkach dotychczasowych — z zastrzeżeniem ust. 3 — jeżeli zamieszkują we wspólnym gospodarstwie domowym, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, a nadto w odniesieniu do dzieci — jeżeli nie przekroczyły wieku określonego w § 37, i ustaje w razie osiągnięcia przez członków rodziny dochodu, przewyższającego łącznie dwukrotnie kwotę, określoną w art. 6 ust. 1 i 2. Ubezpieczenie ustaje z końcem tego miesiąca, w którym dochód taki osiągnięto.

3. W przypadku przewidzianym w ust. 2 ogólna opłata za ubezpieczenie wynosi 3 zł miesięcznie.

§ 46.

Ubezpieczenie osoby odznaczonej i członków jej rodziny (§ 35) ustaje także poza przypadkami, określonymi w §§ 44 i 45:

1) wskutek pisemnego oświadczenia o wystąpieniu z ubezpieczenia — z końcem tego miesiąca, w którym złożone zostało oświadczenie,

2) w razie zalegania z opłatą za ubezpieczenie za dwa miesiące — z końcem drugiego miesiąca.

§ 47.

Powiatowa władza administracji ogólnej obowiązana jest udzielić instytucji właściwej (§ 36) informacji o dochodach ze wszelkich źródeł osób ubezpieczonych w myśl §§ 35—37.

§ 48.

Przepisy art. 28 i art. 117 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) nie odnoszą się do osób ubezpieczonych w myśl §§ 35—37.

§ 49.

Osoba odznaczona i członkowie jej rodziny ubezpieczeni na koszt własny na podstawie rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1936 r. w sprawie wykonania art. 5 ust. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 stycznia 1936 r. o zaopatrzeniu osób szczególnie zasłużonych w walkach o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 337), jeżeli odpowiadają warunkom rozporządzenia niniejszego — przechodzą do ubezpieczenia unormowanego rozporządzeniem niniejszym bez obowiązku ponownego zgłaszania do ubezpieczenia.

V. Leczenie i opieka.

§ 50.

Leczenie na koszt Skarbu Państwa osoby odznaczonej, odpowiadającej warunkom art. 14 ust. 1, obejmuje opiekę lekarską, pomoc położniczą, leczenie w zakładzie, lekarstwa oraz środki lecznicze, pomocnicze i opatrunkowe w zakresie przewidzianym ustawą z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) dla osób obowiązkowo ubezpieczonych na wypadek choroby i macierzyństwa, z tym jednak zastrzeżeniem, że granice okresu leczenia udzielanego osobom obowiązkowo ubezpieczonym nie mają zastosowania do osoby odznaczonej.

§ 51.

Jeżeli osoba odznaczona (§ 50) jest obowiązkowo ubezpieczona na wypadek choroby i macierzyństwa, ma prawo do leczenia na koszt Skarbu Państwa po wyczerpaniu okresu świadczeń, przewidzianego dla osób obowiązkowo ubezpieczonych.

§ 52.

W przypadku przewidzianym w art. 14 ust. 6 sierota może być umieszczona na koszt Skarbu Państwa w zakładzie opiekuńczym, jeżeli służy jej prawo do zaopatrzenia.

§ 53.

W przypadku przewidzianym w art. 14 ust. 3 niedołęstwo lub ułomność, powodujące nieodzowną potrzebę stałej opieki, stwierdza na zarządzenie wojewódzkiej władzy administracji ogólnej komisja lekarska II instancji dla funkcjonariuszów państwowych. Komisja ta stwierdza także na zarządzenie wojewódzkiej władzy administracji ogólnej chorobę umysłową, jeżeli choroba ta nie została stwierdzona w prawomocnym orzeczeniu sądu.

§ 54.

Decyzje w sprawie umieszczenia na koszt Skarbu Państwa osoby odznaczonej lub sieroty w zakładzie opiekuńczym lub w zakładzie dla umysłowo chorych wydaje wojewódzka władza administracji ogólnej.

§ 55.

Władza, zarządzająca umieszczenie osoby odznaczonej na koszt Skarbu Państwa w zakładzie opiekuńczym lub w zakładzie dla umysłowo chorych, obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić izbę skarbową, wypłacającą zaopatrzenie, o dniu umieszczenia tej osoby oraz o dniu opuszczenia przez ten osobę zakładu lub śmierci w zakładzie.

VI. Przepisy końcowe.

§ 56.

1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc:

1) rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 22 maja 1936 r., wydane w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów oraz Ministrami Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych i Opieki Społecznej w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 stycznia 1936 r. o zaopatrzeniu osób szczególnie zasłużonych w walkach o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 305);

2) rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1936 r. w sprawie wykonania art. 5 ust. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 stycznia 1936 r. o zaopatrzeniu osób szczególnie zasłużonych w walkach o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 337).

Minister Opieki Społecznej

(—) Marian Zyndram-Kościałkowski.

(—) **Minister Skarbu**

E. Kwiatkowski.

2.

Rozporządzenie

Ministra Spraw Wojskowych

z dnia 22 stycznia 1938 r.

o sposobie udowodnienia czynnego udziału w walkach o niepodległość Państwa Polskiego.

(Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 50).

Na podstawie art. 2 ust. 2. ustawy z dnia 2 lipca 1937 r. o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 464) zarządzam co następuje:

§ 1.

Czynny udział w walkach o niepodległość Państwa Polskiego, uprawniający do ubiegania się o pracę w trybie i na warunkach ustawy

z dnia 2 lipca 1937 r. o zapewnieniu i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 464), stwierdza zaświadczenie, wystawione przez właściwe władze wojskowe.

§ 2.

Zaświadczenie otrzymać mogą osoby, które:

a) należały do organizacyj lub formacyj niepodległościowych wymienionych w załączniku Nr 1,

b) nie należąc do organizacyj lub formacyj niepodległościowych, brały czynny udział w walkach o niepodległość Państwa Polskiego.

§ 3.

Władzami właściwymi do wydania zaświadczeń dla osób, należących do organizacyj lub formacyj niepodległościowych są:

1. Wojskowe Biuro Historyczne,

2. Komisja Kwalifikacyjna Polskiej Organizacji Wojskowej przy Wojskowym Biurze Historycznym,

3. Archiwum Wojskowe,

4. Dowództwo Okręgu Korpusu Nr VII,

5. Dowództwo Okręgu Korpusu Nr VIII, w zależności od okoliczności, która z wyżej wymienionych władz oraz instytucyj przechowuje akta danej organizacji lub formacji niepodległościowej (załącznik Nr 2).

§ 4.

Władzą właściwą do wydawania zaświadczeń:

a) dla osób, które nie należąc do organizacyj lub formacyj niepodległościowych, wyszczególnionych w załączniku Nr 1, brały czynny udział w walkach o niepodległość Państwa Polskiego,

b) dla osób, które z jakichkolwiek powodów nie otrzymały zaświadczenia od władzy właściwej wskazanej w § 3, jest Ogólna Komisja Orzekająca przy Wojskowym Biurze Historycznym, która wydaje zaświadczenia według wzoru, podanego w załączniku Nr 3.

§ 5.

W przypadku niemożności uzyskania zaświadczenia od władz lub instytucyj, wymienionych w § 3, interesowany powinien przedstawić Ogólnej Komisji Orzekającej przy Wojskowym Biurze Historycznym oświadczenie, wystawione przez co najmniej dwóch świadków, odznaczonych Krzyżem lub Medalem Niepodległości, którzy jednocześnie z interesowanym pełnili służbę w danej organizacji lub formacji niepodległościowej, stwierdzające czynny udział interesowanego w walkach o niepodległość; podpisy świadków mają być uwierzytelnione.

§ 6.

Podania o wydanie zaświadczeń, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszym, oraz zaświadczenia te są wolne od opłat stemplowych na mocy art. 142 pkt. 5. oraz art. 160 ust. 1 pkt 1. ustawy z dnia 1 lipca 1936 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz 404).

§ 7.

Zaświadczenia wydane do czasu ogłoszenia rozporządzenia niniejszego przez władze lub instytucje wojskowe, wskazane w § 3, a stwierdzające udział danej osoby w organizacjach lub formacjach niepodległościowych wymienionych w załączniku Nr 1, zachowują nadal swą ważność i zastępują zaświadczenia wymienione w § 1.

§ 8.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wojskowych

(—) Kasprzycki.

Odbito w Drukarni E. Leksan Świętochłowice, ul. Bytomska Nr 23. — Telefon: 411-10.